

Zemřel MUDr. Vladimír Kulich

(20. 2. 1926 – 14. 5. 2015)

Dne 14. května 2015 zemřel po dlouhé nemoci dlouholetý primář Transfuzního oddělení Fakultní nemocnice v Plzni MUDr. Vladimír Kulich.

Jako poslední nejbližší spolupracovník pana primáře jsem opakovaně psala u příležitosti jeho životních jubileí. O napsání nekrologu mne požádal během mé návštěvy v rodinné vilce ve Štěnovicích krátce po stanovení poslední, nepříznivé diagnózy. V následujících řádcích stručně shrnuji jeho curriculum vitae, které již bylo na stránkách časopisu uvedeno.

MUDr. V. Kulich se narodil 20. 2. 1926 v Poděbradech, ale celé své školní období žil v Praze. Patřil ke generaci, jejíž život výrazně ovlivnily historické události 20. století. Po maturitě v r. 1945 byl přijat na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a studium ukončil v roce 1950.

Na podzim roku 1950 byl dekretem Ministerstva zdravotnictví (MZ) přidělen na Transfuzní oddělení (TO) FN Královské Vinohrady a v roce 1951 byl pověřen vedením TO v Českých Budějovicích. Ani zde však nepůsobil dlouho. Na podzim 1952 nastupuje prim. Kulich na TO v Plzni a setrvává zde až do svého odchodu do důchodu (1. 1. 1992) téměř 40 let ve funkci primáře oddělení. Během jeho působení se oddělení opakovaně stěhuje, v r. 1966 do nově vybudovaného, samostatného pracoviště TO ve stávající budově v Plzni na Borech.

Kromě vedení TO se zapojil do výuky v zdravotnické škole, přednášel medikům, vyučoval v Institutu pro vzdělávání lékařů a farmaceutů (ILF) v Praze, Brně a Bratislavě a až do odchodu do důchodu pracoval jako soudní znalec.

TO v Plzni pod jeho vedením se ve spolupráci s ÚHKT Praha podílelo na řadě výzkumných úkolů (prevence imunizace anti-D, výpočetní technika, plastické vaky, plazmaferéza, autologní transfuze, kryokonzervace).

Prim. MUDr. Kulich absolvoval odborné stáže např. v Polsku (Instytut Hirschfelda ve Wroclavi), ve Francii (Paříž CNTS – lab. Garett, frakcionace), v Německu (Frankfurt – DNA laboratoř), v Bulharsku (Sofie).

Se souhlasem ředitelství FN Plzeň pracoval 3 roky jako odborný konzultant pro Made in Publicity a americkou firmu vyrábějící diagnostika.

V r. 1983 rok pracoval jako konzultant v Republice Malta na místním transfuzním oddělení.

Publikoval v odborných časopisech doma i v zahraničí (celkem cca 125 publikací) a aktivně se účastnil

odborných kongresů. Přednášel např. v NDR, NSR, v Maďarsku, na Malorci, ve Švýcarsku, v Luganu, v Polsku.

Prim. Kulich byl i hlavním iniciátorem uspořádání Evropské konference ISBT v Praze v roce 1991 a byl jejím prezidentem.

Deset let byl šéfredaktorem časopisu Transfuze, který vydával KÚNZ Plzeň, a počátkem 90. let jeho nového nástupce – časopisu Transfuze dnes až do roku 2000, kdy vydávání převzala Česká lékařská společnost.

Napsal brožuru o plastických vacích, přeložil knihu Imunohematologie a transfuzní lékařství (R. Eckstein), napsal texty Imunohematologie pro sestry.

Byl členem odborných společností DGTI a ISBT, Čs. lékařské společnosti JEP (Čs. hematologická společnost, Společnost pro hematologii a TS, Společnost pro transfuzní lékařství).

Byl předsedou federální Společnosti pro hematologii a TS a inicioval vytvoření samostatné Společnosti pro transfuzní lékařství dle evropského vzoru v r. 1994, a stal se jejím předsedou. Řadu let vykonával funkci krajského odborníka, v r. 1990 byl jmenován hlavním

OSOBNÍ ZPRÁVY

odborníkem MZ pro transfuzní službu a pracoval také v 1. radě MZ.

MUDr. Kulich za svoji práci ve výboru společnosti dostal vyznamenání Společnosti JEP. Dále byl nositelem zlaté medaile Slovenské lékařské společnosti, medaile za spolupráci od bavorského ČK a jako dárce krve i nositelem medaile Jana Janského.

Na konci roku 1991 se rozhodl ukončit svoji pracovní kariéru a odešel do důchodu.

Pro ty, kteří znali MUDr. Kulicha především jako erudovaného a nadšeného transfuziologa, ale i pro ty, kteří ho nepoznali, protože do transfuzní společnosti přišli později, chci přiblížit i trochu z jeho soukromí a z důchodového období.

Pan primář před lety svépomocně vybudoval hezké bydlení ve vesnici u Plzně, kde žil s manželkou, která řadu let pracovala na Transfuzním oddělení FN v Plzni jako laborantka. Díky jeho dvěma vnukům, kteří s ním pod jednou střechou vyrostli i zůstali, dalším dvěma vnoučatům a řadě přátel většinou z pracoviště a z transfuzní společnosti se nemohl cítit osamocený či zapomenutý. Dokud mu zdravotní stav dovozoval, účastnil se řady transfuzních akcí, navštěvoval své

původní pracoviště a neustále se zajímal o novinky v transfuzní problematice i v problematice našeho oddělení. Trvale sledoval náš časopis Transfuze a hematologie dnes, v jehož redakci i v důchodovém věku pracoval, vyjadřoval se k příspěvkům a rád diskutoval a upozorňoval na novinky v oboru, které čerpal ze zahraničních časopisů. K tomu stačil pečovat o zahradu, radovat se z pěstitelských úspěchů a skypovat s kolegy a přáteli. V posledních letech zůstával věrným posluchačem (ale i diskutujícím a přednášejícím) na našich přednáškových večerech v Plzni.

Milý pane primáři, bylo pro mne ctí pracovat na Transfuzním oddělení v Plzni pod Vaším vedením. Vaše nadšení pro obor ovlivnilo i moje rozhodnutí věnovat se této práci. Mám nezapomenutelné vzpomínky na Vás i další kolegy, Vaše vrstevníky, tvořící velice stmelenu „partu“ nadšenců, kteří v 90. letech dokázali v transfuzní problematice rychle srovnat „krok“ s ostatními státy Evropy.

Odchodem primáře Kulicha ztrácí transfuzní společenství nejen vysoce vzdělaného lékaře, ale i charismatickou osobnost, na kterou budeme vzpomínat.

MUDr. Růžena Herynková

Transfuzní služba 1950–1992

Kulich V.

Vážené kolegyně a kolegové,

dostal jsem za úkol pohovořit o vývoji Čs. transfuzní služby za dobu mé práce v ní, tedy od roku 1950 do roku 1992. Pak mi bylo řečeno, že to musím vzít od úplného začátku od roku 1948–49. Údaje z téhle doby mám bídné a jen z literatury, která je skoupá. Nechtěl bych opakovat to, co se dá zjistit z literatury, víc stejně nevím, nechtěl bych umenšovat slávu slavným a nechtěl bych snižovat oslavy při výročí např. 10 let TS, nebo velkolepých 25 let výročí v Bratislavě. Doklady o tom jsou v číslech Transfuze, vydávaných tenkrát v Plzni. Tady se musím odvolat na amerického spisovatele Fulghuma, jak líčí záchranu staříka z hořícího domu a hořící postele, kterého se po akci hasiči ptali, jak se to stalo. A dostali odpověď: nevím, já, když jsem do postele uléhal, tak už hořela. Já když byl do transfuzní služby nadekreťován, tak už existovala. Ty začátky bych chtěl sdělit, protože mnozí si je nepamatují a nemohou, protože se zrovna rodili, nebo byli ještě ve vaječníku.

Chtěl bych si všimnout vývoje některých úseků a jen v TS. Nebudu do toho zaplést, pokud to jen trochu půjde, souvislosti s MZ, ÚHK, ORGOMETEM, ÚSOLEM Praha a Olomouc, odbornými společnostmi, různými komisemi, funkcemi. Časově by to stejně bylo nemožné.

Jak to s krevními transfuzemi bylo před válkou, bylo předmětem jiné přednášky. Po válce v roce 1945 zkušenosti s organizací TS a s konzervovanou krví, nebo sušenou plazmou mohli mít jen doktoři sloužící v armádách Ruska, západních spojenců, snad z předchozí doby ve Španělsku (1936–1939), nebo přednášek Španělů v Praze v r. 1938. Německo obdobnou organizaci nemělo, používali jen skupinou tetované dárce pro přímé transfuze a snad i sérum. Pak to byli ti, co hned po válce do r. 1948 měli možnost se podívat, jak to funguje v zahraničí. Moje vědomosti budou ubohé, jen vím, že Donner byl v USA a Kidery ve Francii a Anglii.

Dle mého názoru transfuzní služba nevznikla z potřeb doby. Internisti krev skoro nepotřebovali, rozhodně ne konzervovanou, chirurgové, kteří transfuzi považovali za svou doménu, měli situaci pod kontrolou v přímých transfuzích dárce ze dvou tehdy existujících dárcovských svazů. Ví, že za krev se jim platilo podle třídy. Ví, o tom jen proto, že můj otec za války dostal asi 18 transfuzí po krvácení z dvanácterníkového vředu, sám AB pokaždé dostal 0. Infuze se tenkrát nepodávaly do žíly pro pyrogenitu roztoků. Pediatri tenkrát ze začátku nemohli dostat velmi malá množství konzervované krve, a proto jsme jim z TO posílali přímo dárce, které si odebírali do stříkaček s citrátem. Porodníci krev potřebovali z víc jak 90 % pro zajištění porodů a operací, buď tam byla expirace